

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta

Autorka práce: Bc. Vojtěch Česák

Název práce: Vybrané faktory ovlivňující formování důchodové politiky v České republice v letech 1990-2017

Autor posudku: Mgr. Veronika Rudolfová, Ph.D.

Autor jako téma své diplomové práce zvolil oblast, která je již dlouhá léta v centru pozornosti politiků, politologů, analytiků veřejné politiky, expertů i široké veřejnosti. Díky mimořádné „popularitě“ tématu důchodové reformy můžeme sledovat široké spektrum názorů aktérů veřejné politiky na toto téma, jejich vývoj a proměny. Důležitým aspektem jsou faktory, které formování a prezentaci těchto názorů ovlivňují. To si autor, ve formě sledování diskursů (velmi zajímavě) zvolil jako jeden z hlavních cílů své práce, byť pouze v omezeném rozsahu – „Hlavním cílem je komparace činnosti politických stran v rámci I. Bezděkovy komise a Odborné komise pro důchodovou reformu, definování nastolených diskursů a analýza vývoje konceptů důchodové reformy v podání jednotlivých politických stran“. Jako hlavní teoretická východiska zvolil teorii diskursivního institucionalismu, teorii nastolování agend a teorii rámcování. Jedním z dílčích cílů práce je i deskripce vývoje důchodového systému v České republice (Československu). Autor sám uvádí, že nepracuje s primárními daty, což způsobuje, že v některých pasážích práce rozsáhle interpretuje události na poli důchodové politiky z jednoho úhlu pohledu a vychází (jak sám uvádí) z jednoho zdroje.

Práce je dobře strukturována, v úvodu jsou stanoveny hypotézy, které autor v závěru své práce vyhodnocuje. Krátce jsou popsány použité teoretické koncepty a základní charakteristiky důchodových systémů a vymezení hlavních aktérů důchodové politiky a jejich rolí. Následuje shrnutí vývoje důchodové politiky od roku 1990 do roku 2017. Nejzajímavější část práce je samotná deskripce a hodnocení diskursu vybraných aktérů – Bezděkovy komise I. a Odborné komise pro důchodovou reformu, včetně prezentace konceptů důchodové reformy jednotlivých politických stran. Zajímavé je srovnání důvodů vzniku obou platforem a jejich komunikační strategie. Autor správně akcentuje rozdílnost vzniku, délku působení a historických souvislostí, které diskurs obou komisí ovlivňují. Jako zajímavý postřeh hodnotím pozornost, kterou věnuje přerámování tématu Odbornou komisí pro důchodovou reformu (str. 141).

Po formální stránce je práce zpracována dobře, objevují se však gramatické chyby (str. 140 – „...vystupovali politické strany.“; str. 146 „Opomenuty nebyly ani další aktéři....“).

V obsahové části se autor dopustil chyby v přístupu prezidenta Václava Klause k zákonům důchodové reformy. Na straně 55 uvádí, že Václav Klaus „...závěrem samotný zákon vetoval, ačkoliv byl později přehlasován.“ Václav Klaus zákon nevetoval a do PS PČR nevrátil, pouze nepřipojil svůj podpis, což se později stalo tématem diskusí ústavních právníků, zda je tento postup ústavně možný. Na zákon Václav Klaus reagoval dopisem předsedkyni PS PČR.

Vážená paní předsedkyně,

v příloze Vám zasílám k dalšímu opatření zákon ze dne 6. listopadu 2011 o důchodovém spoření, zákon ze dne 6. listopadu 2011 o doplňkovém penzijním spoření a zákon ze dne 6. listopadu 2011, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém spoření a zákona o doplňkovém penzijním spoření.

Se změnou důchodového systému, jak ji přinášejí tyto zákony, nesouhlasím. Činím tak ze zcela jiných důvodů než opozice, která svou parlamentní obstrukcí přehlušila jakoukoli věcnou rozpravu. Své argumenty jsem zveřejnil během letošního jara v sérii článků v médiích.

Protože nechci vyvolat další kolo vleklých obstrukcí, zákon Poslanecké sněmovně nevrátím, ale k návrhu svůj podpis nepřipojím.

S pozdravem

Václav Klaus

Autor se ve své práci pokusil nahlédnout na téma důchodové reformy v ČR zajímavou a inovativní optikou diskursivního institucionalismu. Velmi dobře zpracoval působení dvou klíčových aktérů důchodové politiky v ČR – Bezděkovy komise I. a Odborné komise pro důchodovou reformu a analyzoval odlišnost diskursů obou subjektů. I přes některé nedostatky doporučuji přijmout práci k obhajobě a ohodnotit stupněm C.

V rámci obhajoby bych položila následující otázky:

- 1) Hýbalo téma důchodové reformy politickou scénou již od vzniku samostatné ČR, jak autor uvádí v úvodu své práce?*
- 2) Jak si vysvětluje, že dle volebního programu ČSSD ještě v roce 2002 nebylo téma důchodové reformy „palčivým problémem“ jak uvádí ve své práci na straně 62.*
- 3) Jaké externí faktory vidí v pozadí přerámování tématu důchodové politiky Bezděkovou komisí I. a Odbornou komisí pro důchodovou reformu?*

Datum: 24.8.2018

Podpis: Mgr. Veronika Rudolfová, Ph.D.